

הארת השבת

אמרים פנינים וסיפורים על פרשת השבוע

פרשת תזריע תשפ"ב

פרשת החודש

גליון 105

א לעבטיגער שבת

מאת הרב יהודה צבי שפירא רב המוסדות

יצירת ומעלת האדם

השבוע מתחלת הפרשה בעניין לידתו של האדם: 'אשה כי תזרע וילדה זכר' ובהמשך: 'ואם נקבה תלד'. במדרש (מד"ה): מרחיב לבאר על פסוק זה מיצירת האדם, ומביא את הפסוק: 'אחור וקדם צרתני ותשת עלי כפך'. והמדרש מביא לכך בגודל מעלת יצירת ולידת האדם, ומהותו - מדברי התנאים והאמוראים.

וכך אנו מוצאים בין דבריהם, (מד"ר תזריע יד): אמר רבי ברכיה ורבי הלבו ורבי שמואל בר נחמן: בשעה שברא הקב"ה אדם הראשון מסוף העולם ועד סופו מלא כל העולם בראו. מן המזרח למערב מניין, שנאמר 'אחור וקדם צרתני'. מן הצפון לדרום מניין, שנאמר 'ולמקצה השמים ועד קצה השמים' (דברים ה' לב). ומניין כחללו של עולם שנאמר 'ותשת עלי כפך'.

אדם הראשון היה כלול מכל הנשמות

גדול מהות האדם שנברא בצלם אלוקים. וכבר מובא רבות בדברי חז"ל ועוד, על מעלת יציר כפיו של הקב"ה. וכך הוא בדברי המדרש (מד"ר אחרי מות): 'אדם הראשון היה מכהה לגלגל חמה, קלסתר פניו על אחת כמה וכמה'. ובדברי הרמב"ם (בראשית ה' ד): 'אדם הראשון מעשה ידיו של הקב"ה נעשה בתכלית השלימות בנוי בכח בקומה'.

ואנו בני אנוש הכלולים מ'אדם הראשון' יש בנו כוחותיו ויכולותיו הגנוזים בו. וכבר מאריך בכך מוהר"ג (ערלה ד' ו) בדברי האר"י: 'בספר הגלגולים', שאדם הראשון היה כלול מכל הנשמות. ומחטא אדה"ר התבלבלו הדרכים מלהתקרב ולשוב אליו יתברך, שכל אחד צריך לחזור לשרשו הוא, וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ל"ה) על התשובה שצריכים לחזור לאתר דאיתנשלת מתמן'. וזה שישאל הקב"ה את איוב שרהרר אחר מידותיו ית': 'איפה היית בידי ארץ, ודרו': 'איפה שלך היכן הייתה באדה"ר? כי אדם הראשון היה כלול מכל הנשמות, ושאל אותו הקב"ה אם יודע היכן היה מקומו בקומתו של אדה"ר, וא"כ למה לו לטעון על מידותיו יתברך?!

בכל גיד מהאדם תלויים אלפי ורכבות עולמות

ויעויין בדברי האור החיים' (פרשת ויהי): שאדם הראשון הוא אילן, שבו היו תלויים כל הנשמות של הקדושה שייצגו לעולם מיום היות עולם ואשר עתידין לצאת. וכן הוא בחז"ל (ב"מ פד). על יעקב אבינו: 'ששופריה מעין שופרה של אדם הראשון'. ואנו שבני יעקב אנו, הרי כלולים אנו ממנו ומיפיו והדרו הפנימי. וכמובא על לשון 'אדם' - שהוא מלשון: אֲדָמָה לעליון.

וכבר מובא בחיי מוהר"ן (תק"ה): 'אם היו מהפכין את האדם היו רואין שבכל גיד וגיד מגידו תלויים אלפי אלפים ורבי רכבות עולמות'.

ובדברי מוהר"ג (ליק"ה כתובת קעקע ג א. תשובת השנה - אדם): 'צלם דמות האדם, שהוא כלול מרמ"ח איברים ושם"ה גדים, כנגד רמ"ח מצוות עשה ושם"ה מצוות לא תעשה, שהם כלל כל התורה כולה. נמצא שכל אחד מישראל כלול מכל ישראל, ויש לו כוח להחזיר כולם בתשובה, ומחויב להשתדל בזה. גם הוא כלול מכל העולמות העליונים ותחתונים, ויש לו כוח בכל איבר ואיבר ובכל חלק מצלם דמות הבניתו להמשיך העולם אל הש"ת, כי כל חלק מחלקי גופו מיוחד כנגד חלק מחלקי העולם וכנגד כמה נפשות, ואין בו שום איבר וגיד, ושום חתיכה מחלקי בשרו ועורו, ואפילו שערות מן שערות האדם, שאין תלויים בו כמה נפשות ועולמות. ועיקר הארת גוף האדם הוא ע"י דרושי וביאורי התורה שמאיר בגופו, שעל ידו זה

פניני הפרשה

"אשה כי תזרע וילדה זכר" (י"ב ב)

'אשה', רומז על 'תפילה', וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ו) עה"פ: 'השב אשת האיש והתפלל בעדך'. בכוח התפילה מולדים ההשפעות ומעשים טובים.

וזה: 'וילדה זכר' ענין תולדה והמשכת ההשפעות 'תולדותיהן של צדיקים מעשים טובים' שממשיכים בכוח התפילה. ולשון 'תזריע' רומז על כוח התפילה שמצמיח ועושה פרי. וכמובא על תפילתו של אדם הראשון שהזריע זרעים ועשבים, וכמובא על הפסוק: 'וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ כי לא המטיא ו'אדם אין', ופרש"י 'ובשלישי שכתוב בו תוצא הארץ', לא יצאו רק על פתח הקרקע עמרו, עד שבא אדם הראשון והתפלל עליהם, וירדו וצמחו האילנות והעשבים.

וכן ענין 'תזריע', הוא ההמתנה והסבלנות - שישפיע כוח התפילה, כמו 'הזרעים' שיש להמתין ולהאמין בתפילה עד שזה יצמיח ויעשה פרי. וכמובא באריכות על ענין התפילה. ובליקוטי"מ (תורה ב): שלפעמים חושבים שהתפילה יבשאת שאינה עושים פירות, אך באמת אינו כך. (ועיין בליקוטי מוהר"ן תורה קנייה ממש כדברים האלו).

"אשה כי תזרע וילדה זכר וטמאה שבעת ימים" (י"ב ב)

בדברי זוהר (מ"ג ע"ב, ע"פ מתוק מדבש): שאשה היא ה"מלכות", שזרעה מן הנפשות ומקבלת מ"זעיר אנפין" - (ששת הספירות), ע"כ.

ואפשר להוסיף ע"פ המובא (ליקוטי"מ נ"ו): שכל אחד מישראל יש לו בחינת מלכות, אך צריך לראות שלא תהיה אצלו המלכות כעבד למלאות תאוותו, רק למלכות השם.

וזה: 'אשה כי תזריע' - המלכות שמשפעת לנו מכלל ששת הספירות דזעיר אנפין. 'וילדה זכר' - שמשפיעה לנו בבחינת: זכר 'תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים'. אך מאידך מצטרפת המלכות של הזריות, וזהו: 'וטמאה שבעת ימים' - כללות שבעת הספירות הכלולים ב'מלכות', להיזהר שהם לא יטמאו - לא לקחת את המלכות לצרכו והנאותו.

"ושלשים יום ושלשת ימים תשב בדמי טהרה" (י"ב ד)

אפ"ל שמרומז כאן ענין ל"ג בעומר, שלשים ושלשות ימים. והוא ע"פ המובא ב'בני יששכר' (מאמר ג ל"ג בעומר): שמתחילת התורה, עד תיבת 'טוב' - ל"ב תיבות (תיבת טוב הוא השלושים ושלשה), ועיקר עבודת האדם האדם בל"ב ימי הספירה הראשונים, הוא עבודת המידות להכנה לקבלת התורה. ולאחמ"כ נשאר טו"ב הרומז על התורה. שזהו: 'ל"ב - טו"ב'. וזהו: 'ושלשים ושלשת ימים תשב בדמי טהרה' - על 'בנסת ישראל' - בעבודת הטהרה והמידות כהכנה לקבלת התורה.

ועוד אפשר להוסיף: שבים ל"ג בעומר פסוק למות תלמידי רבי עקיבא. ובדברי האר"י (שער הכוונות פ"ו פ"ז): על הדינים עד 'הוד שבהוד' יום ל"ג בעומר, שאז לאחר זמן הקטנות בא זמן הגדלות, וסמך רבי עקיבא את חמשת תלמידיו ואלו נתקיימו בעולם והרביצו תורה בעולם. וזה המשך הכתוב: 'בכל קדש לא תגע ואל המקדש לא תבא עד מלאות ימי טהרה' - 'קודש' רומז על החכמה - חכמת התורה, (וזהר אחרי דף

נברא ביום הששי שהכל יהא מוכן ומוזמן לפניו

ובתורף דבריו (ערלה ה' אות יט), מקשר זאת לפרשת תזריע, בצטטו דברי רש"י בתחילת הפרשה: 'א"ר שמלאי כשם שיצירתו של אדם הוא אחר כל בהמה וח' ועוף כך תורתו נתרששה אחר כל ח' ועוף'. וטעם הדבר הוא בדברי חז"ל כדי 'שיכנס לסעודה מיד', שיוכח מיד לעסוק בתורה ועבודת ה' - שיהיה הכל מוכן לפניו, כל מה שצריך לפרנסתו ולהרחיב דעתו בהם. שזהו עיקר תכלית סעודת שבת - תכלית עבודת האדם, בחינת הסעודה שלעתידי. - וע"כ הכל נברא קודם יום הששי, והוא נברא ביום הששי סמוך לשבת - אחר שכבר נברא הכל בשבילו והוכן לפניו הכל. נראה מכאן חשיבותו של האדם, שכלל הבריאה, וכל אשר בו הוכן לפניו, כאותו אדם הנכנס לסעודה שהכל מוכן ומוזמן לפניו.

מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי

ומה ראוי להסמיך דברי בעל ה'קדושת לוי' (פרשת וירא) מה שאמרו חז"ל: 'חייב אדם לומר מתי יגיעו מעשי למעשה אבותי', שלכאורה קשה; אך יכולים להגיע למעשיו של אברהם אבינו, מרכבה לימין חסדו יתברך, ובתירוץ: שאין המונע שהוא יגיע למעשה אברהם עצמו - אלא למעשיו של אותו אדם שהיה בשורשו של אברהם, שמכיוון שכבר עשה את כל המצוות בכוחו של אברהם אבינו - אם כן אינו צריך כי אם לשוב לשורשו ולכוחו של אברהם כמו שהיה מקודם. וכאותו הדבר בכאן - לחזור לשורשנו - להיכלל באלוקותו ובמעלותיו של אדם הראשון.

הטבעי כל אחד בחותם אדה"ר ואין אחד דומה לחבירו

וכבר נאמר בדבריהם (סנהדרין ל"ז): שלפיכך נברא האדם יחיד, להגיד גדולתו של הקב"ה. שאדם טובע כמה מטבעות בחותם אחד, כולן דומות זו לזו. ומלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא טבע כל אחד בחותמו של אדם הראשון, ואין אחד מהם דומה לחבירו. לפיכך חייב כל אחד ואחד לומר בשבילי נברא העולם. ופירש ב"ד רמה' שמכיוון שכל אדם חשוב לפני הקדוש ברוך הוא לבריאה ייחודי בצורה בפני עצמה, הרי הוא חשוב לפני כאדם הראשון וכאילו אין אדם מלבדו. וה'שפתי כהן' (דברים ו' ה) כתב: שלפיכך נאמרו 'עשרת הדיברות' בלשון יחיד, שכל אחד יאמר בשבילי נברא העולם ולי ינתנה התורה (ובדברי הרמב"ם שמות כ ב). וכתב שזהו שאמרו (תנא דביה אלוהו רבא כ"ה): שחייב כל אדם לומר אימתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב, אם כן, לזה היה בלשון יחיד, כדי שיאמר האדם: כמו שדיבר הקדוש ברוך עם האבות כך דיבר עמי". [במתן תורה, בו היו כל הנשמות העתידות להיוולד כמובא בדבריהם שבת קמון]. (ויעויין עוד בהגדה' להג"ר גליסקי פרשת תזריע).

בפרשיותנו המדברת מיצירת ולידת האדם, נדע להעריך ולייקר מעלותיו - מעלת האדם, צלם האלוקים שבנו. שנתדל ונרצה להיות האדם השלם, נדע מכוונותיו שכלולים אנו מיצירתו של הקב"ה ומכלל כוחותיו של אדה"ר, כלולים אנו באבותנו הקדושים מדור דור. אך גם מאידך אהריותנו הנובעת מכך. נאמין בכוחו ובעצמנו, כפי שרבינו אמר לרבי נתן - שהוא צריך להאמין בעצמו הוא.

הַמְשִׁיךְ פְּנִינֵי הַפְּרָשָׁה

סיפורים מאירים

סיפורי פרשה במושג רביה"ק מוהר"ן מברסלב ותלמידיו ז"ע

"וביום השמיני ימול בשר ערלתו" (ויקרא יב ג)

הברית מילה של בן רבינו - הילד הקדוש שלמה אפרים

השנה שנת תקס"ה - סמוך לראש חודש ניסן, בן נולד לרבינו הקדוש, אשר נקרא שמו בישראל 'שלמה אפרים'. כפי המקובל בין אנשי שלומנו רימו רבינו בשם בנו נשמות תרי משיחין, משיח בן יוסף בשם 'אפרים' [בן יוסף]. ובשם שלמה [בן דוד] משיח בן דוד. רבינו תלה תקוות גדולות ונשגבות בילד הזה, הוא רימו שנשמתו גבוהה עד למאוד.

השמה הילדה את כלל החסידים, ולמחרת הולדת הבן, הגיעו מוהרנ"ת ועוד מקורבים לשמוח בשמחת רבינו, ונשארו שם עוד כמה ימים לאחר הברית. וכך כותב מוהרנ"ת: "ואנחנו באנו אליו תיכף למחרתו, אחר שנולד הילד הקדוש הנ"ל, והיינו שם בשבת, וכל השבוע עד שנימול, וגם אחר כך עד יום שלישי למילה, ובאותו העת שמענו ממנו תורה הרבה ושיחות נוראות ונפלאות..."

בליל שבת קודש שלפני הברית מילה נחוג שמחת הישולם זכר, כשבמהלכו אמר רבינו תורה - אחת מהתורות העמוקים בליקוטי מוהר"ן (תורה ס"ג) סודות עמוקים מעניין כוונת ברית מילה. יש לציין שרבינו החל לומר תורה זו לכאורה משיחת חולין, שהעיר למוהרנ"ת על מנעלו - שעקבו התעסק, באמרו: המנעל שלך הוא דומה כמי שטופחין בפנים, "דין שיך האט א פנים ויזא אפאטש אין פנים", כשכל זה היה כלול בתורתו שאמר ע"פ דברי חז"ל (מנחות מ"ד): 'יטפח לו על פניו, וכן בדבריהם (מועד קטן כ): 'יטפח לו בסנדלו'. ומוהרנ"ת כותב על כך: 'יומי שהיה אז ראה בעיניו, גדלות הבורא יתברך וגדלות התורה וגדלות הצדיקים האמיתיים, איך כל שיחתם ותנועתם תורה גבוהה... שראינו בעינינו, שבדיבור בעלמא שקורין יוֹעֲרֵטְלִי, שאמר על המנעל שלי היה כלול בו תורה גבוהה ונסתרה כזאת שכלול בה כל סוד כוונות המילה..."

על סדר עריכת הברית כותב מוהרנ"ת: "רבינו ז"ל כיבד אותי במצות פריעה אצלו, ורבינו בעצמו היה סנדק וחיתוך". כידוע היה מוהרנ"ת מוהל מומחה. אולם לדאבון כל, נפטר ילד קדוש זה מחולי השחפת. טרם פטירתו נסע רבינו לקבר זקנו הבעל שם טוב במעוזיבו, יחד עם אחד מתלמידיו בשם רבי חיים שרה"ס, שהיה נזקק לישועה גדולה. (כרוך בכך סיפור נורא, ועוד חזון למועד אי"ה), ולאחר שהתעכב שם רבינו זמן רב לבדו, אמר לר' חיים: בשילך פעלתי, אך בעבורי לא... בהוסיפו: שהוא כבר אינו צריך להתפלל על ישועתו, אף מאחר שהוא כבר נמצא כאן שייגע להתפלל על הציון הקדוש.

וכשהיו בדרך חזרה לעיר ברסלב, פנה רבינו אל ר' חיים ואמר לו: הילד נפטר עתה!... ואכן כאשר הגיעו הביתה, מצאו כי כן הוא...

יש לציין ולהוסיף, שכאשר שלח רבינו את שנים מתלמידיו: רבי יודל ורבי שמואל אייזיק עם דפים מספרו 'ספר הנשרף' שציווה עליהם לשרפם, התבטא: שהמקורבים יתגברו כעת ביותר על הילד וחיינו תלויים בזה, והזהיר וביקש אז שירבו בתפילה על הילד, אולם כבר נגזרה הגזירה, ובשום בן המסע המפחד, קרה השבר הילד הקדוש רבי שלמה אפרים נסתלק לשיבה של מעלה. כאשר נכנסו מוהרנ"ת ורבי נפתלי לרבינו לאחר הסתלקות הילד, נענה רבינו ואמר: "מה אתם יודעים מה גדול ועצום השבר הזה שיהיה בעולם... כל לבבי נשבר וניתק ממקומו..."

וכך מתוארים הרגעים הנוראים בעת שרבינו קונן על בנו היקר: "והתחילו הדמעות הקדושות לירד על לחיי, ותיכף ומיד נשמתו (מוהרנ"ת ועוד אחד שהיה נוכח שם) מלפניו - מעוצם הבושה שנפל עליהם על שראו בכייתו בפניהם, עד שנדמה להם כאילו נהפך כל העולם ונחרב..."

מוהרנ"ת כותב: כי הרבו להתפלל ולהתחנן לפני השי"ת על חיי הילד, כפי שהזהיר רבינו, אך בעוונותינו הרבים, נסתלק הילד תיכף לאחר חג השבועות של שנת תקס"ו. ומסיים מוהרנ"ת: השי"ת ינחם את רבינו הקדוש, אותו ואת כל עמו ישראל, על השבר שהושברנו ויחיש לגאלנו..."

"והנה כסתה הצרעת את כל בשרו" (ויקרא י"ג יג)

הצרעת שהציל מהגיוס

היה זה זוג חשוכי בניס, שהגיעו לרבינו בבקשה, שיתפלל עליהם ויברכם בבנים. נענה רבינו ואמר להם בדברי ברכתו: "אימהר וועט פי מיר גְּעָהָלְפֵן וְעֶרְבֵן צְיִשֵׁן טָאג און נַאָכְט" - "תיוושעו אצלי בין יום וילילה..."

זוג זה גרו בכפר סמוך לעיר אומן, ולאחר הסתלקות רבנו באו לעיר אומן לדבר מצוה. ובשעות בין השמשות, השתטח הבעל על ציון רבנו, תוך כדי שהוא מתפלל בדמעות שליש שייפקד בזרע של קיימא. ואכן בפקודת השנה, נפקדו בבן זכר וקראו לו: 'נחמן' על שם רבנו הקדוש. לאחר זמן, כשנתגדל בנם נחמן, יצאה הגזירה לקחת בני-ישראל לצבא הרוסי. והבחור נחמן היה גם-כן צריך להתייצב במפקד הקרואים, ולפני התייצבותו הלך להשתטח על הציון הקדוש של רבנו, ובכך שם הרבה שייגעל מגזירה קשה זו.

כשחזר מהציון, סיפר להוריו, שנרדס; וראה בחלומו אברך שצורתו כך וכך, והכירו הוריו, שזה צורת רבנו, ואמר לו: "הלא נקראת בשמי, משום כך לא תשרת אצלם". ונעשה לו נס, שיצאה "צרעת" על גופו, ופטרוהו מהשירות בצבא, כשלאחר זמן קצר נתפא וחזר עור בשרו כמקודם.

לְיָדֵים יָקָרִים! פְּלָנוּ מְכִירִים וְיֹדְעִים מֶה זֶה "קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה" - ה"קְרִיאַת שְׁמַע" שְׁאֵנוּ קוֹרְאִים בְּלִילָה לְפָנֵי הַשֶּׁנָּה. שְׁמָאוֹד פְּדֵא לְקָרָא אוֹתוֹ בְּכֻנָּה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר.

קְרִיאַת שְׁמַע זֶה מוֹבָא בְּפִקְרֵים הַקְּדוּשִׁים - הַרְבֵּה מַעֲלוֹת לֹשׁ בּוֹ, אֲנִי מְכִרִיתִים וּמִבְּשָׁלִים אֶת כָּל הַמְּלָאכִים הַרְעִים שֶׁנִּבְרָאוּ חֲלִילָה עַל יְדֵי הַעֲבֻרוֹת שֶׁל הַיּוֹם. אֲנִי מוֹנִינִים וְשׂוֹמְרִים בְּזָכוֹתוֹ. הַאֲר"י הַקְּדוֹשׁ כּוֹתֵב מְאוֹד חֲזָק בְּשִׁבְחַת קְרִיאַת שְׁמַע זֶה - וְכִפְהוּ זֶה מְצִיל מִכָּל הַפְּגָעִים הַרְעִים. וְכֵן סֵפֶר הַחֲסִיד רִבִּי יִשְׂרָאֵל דֵּב אוֹדְסְקֵר, שֶׁפָּעַם אָמַת שָׁהָה בְּיַחַד עִם רַבּוֹ הַצְּדִיק רִבִּי יִשְׂרָאֵל קַרְדוֹנֵצֶר מִחֲשׂוֹבֵי חֲסִידֵי בְּרֶסֶלְב, וְלִפְתַּע פָּתְחָה לְרַבִּי יִשְׂרָאֵל - בְּתוֹ אֲסִתֵּר שְׁהִיָּתָה רַק בְּגִיל שְׂמוֹנָה, וּבִקְשָׁה מֵאֲבִיהַ: "אֲבֵא תְּשַׁלְּחֵנִי עָלַי שְׁלֵא אֲרָדָם חֵס וְשְׁלוֹם לְלֵא אֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע, כִּי יִגְיָה אֲנִי מְאוֹד", וּבְתַחֲלָה לֹא כָּל כָּךְ שֶׁם לֵב לְבִקְשָׁתָהּ, וְהִיא פְּרָצָה בְּכִי וְאֲמָרָה, שֶׁהִיא מְאוֹד יְגִיָּה וְהִיא מְפִחֶדֶת שְׁלֵא תִרְדָּם חֲלִילָה לָא לָא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה, כִּי לֹא דָעָה לְאֲמָרָה לְבָד וּבִקְשָׁה מֵאֲבִיהַ שִׁיִּקְרָא עִמָּה בְּיַחַד... וְאֵנוּ גַם נִתְחַזַּק לֹא לְהִיָּרֵם לְלֵא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה.

לְקַבֵּל תּוֹרַת הַעֲלוּן: gmat.com | 0527168275 ys0527168275 | לשמיעת שיעורי הרב יהודה צבי שפירא בקול הלשון: 036171111 שלווחה: *7999126 © כל הזכויות שמורות!

ס"א. ליקו"מ כ"א פ). וזה: 'ואל המקדש לא תבא עד מלאת ימי טהרה' שלא זכו לחכמת התורה עד מלאת ימי טהרה - שלושים ושלושת יום, רמז ל"ג בעומר - שאז התחדש שוב חכמת התורה ע"י רשב"י וחבריו.

"שאת או ספחת או בהרת" (י"ג ב)

שלושה יצרים ומכשלות זו לפנינו מזה. הראשונה והקשה: 'שאת-משא העוונות, וכמובא (ליקו"מ ז ב): על משאוי הכבד של העוונות. לאחמ"כ 'ספחת' - נספח לדבר עבירה, ע"פ מאמרם (נדה י"ג): 'קשים גרים לישראל כספחת, ענין של קושי-פחות ממשואי, וכמובא שם במפרשים. הקלה: 'בהרת' הרומז: 'לאש חיוורתא' יצר הרע המתלבש במצוות (ליקו"מ א), וכל אלו: 'והובא אל אהרן הכהן' - הצדיק שמתקן ונותן דרך לעבודת ה'.

וכן התיקון הוא: 'אהרן הכהן' - 'תורת חסד', תורתנו הקדושה שהיא צרי ותרופה 'כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו'. ובלק"ה (ר"ח ז ל"ב ל"ג): 'אהרן שלימות התורה ע"י תורה שבע"פ. יורו משפטך ליעקב'. ע"ד: 'בראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין'.

"ומראה הנגע עמק מעור בשרו נגע צרעת הוא" (י"ג ג)

'עמק' בגמטריא: מאתיים ועשר, כמנין שנות בני ישראל בגלות מצרים. ויש לומר בהקדם בדברי האור החיים: בכתבו ע"פ זה: 'כשישלוט בחינת הרע באדם, וישום בבשר האדם הסתלקות זוהרת הרוחני, ולזה יראה חסרון המראה ויהיה עמוק מהעור'.

מובן מדבריו שהעמוק רומז על הרע ששולט באדם. וזה 'עמק' הרומז על גלות מצרים - 'נגע צרעת הוא'. אך כאשר אין מבטיים על העמק - על הרע של גלות מצרים הפרטי והכללי, וכמובא בליק"ה (סימני בהמה וחיה ד, ועוד): 'שעיקר הגאולה מגלות מצרים שהם כלל הגלויות הוא ע"י שמשמעים לטוב הכבוש בגולה את מעלתו וישוב לרשו'.

וזה שאנו רואים שבדוקים אם 'עמק' הנגע, אם גלות מצרים - הרע הכללי, כרוך אחריו או לא, כי אם אין את העמק - שהביט בטוב, או אז: 'וטיהר הכהן'. וכמובא ב"ספר המידות" (עצבות ל"ד) "כל הנמשך אחר צערו יותר מדי, הצער נמשך אחריו".

"נגע צרעת כי תהיה באדם" (י"ג ט)

בדברי הזוהר: נגע - ענג. אין למטה מנגע ואין למעלה מנגע. (עיין יקרא דשבתא ל"ד).

ואפ"ל דבתוך אותיות "נגע" ישנה גם צד הקדושה, וגם להיפך ח"ו. מהות: "עונג ונגע". אות ע' רומזת על שבעים לשון - שבעים נפש של בית יעקב, מושרשים בשבעים פנים של תורה (תי"ז ל"ב) וכנגדן שבעים לשונות העכו"ם. ובלקו"מ (ל"ו). "זה לעמת זה עשה הא', שכנגד שבעים נפש של בית יעקב, הם שבעים לשון. שכל לשון ולשון יש לה מדה רעה בפני עצמה, ימק שאין בחברתה". ובזוהר (ויקרא כ): דסהנדרין ידעו שבעים לשון, שהם שבעים פנים לתורה, וכנגדם שבעים לשון מסיטרא דמלכות הרשעה שהם בפירודא. אות נ' כנגד חמישים שערי קדושה ולהיפך בטומאה כמובא. ואות ג' ע"ד המובא (ב"ב טז). "שלושה ביצה" י"ד הוא שטן הוא הוא יצה"ר הוא מלאך המות". וכנגדם: "חכמה בינה ודעת" שהם מחיצה פרוסה בפני התאוות והיצר. ובדבריהם: 'אין אדם עובר עבירה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות'. ובראתי יצר הרע בראתי תורה תבלין'.

"בדד ישב מחוץ למחנה מושבו" (י"ג מ"ו)

ע"פ המובא בליקוטי מוהר"ן (תורה נ"ב) על עבודת ההתבודדות, שיש ללכת בדרך יחידי, וגם במקום שאין שם אנשים. וזה: 'בדד' - ענין התפילה וההתבודדות י"שב' - היישוב הדעת' בהתבודדות, והשלמות הוא 'מחוץ למחנה' חוץ לעיר, כמובא שם.

גם אם מתקדמים לאט לא עוזבים את היעד...

משל לאחד שבא לקנות שמן אפרסמון אומרים לו המתן! (מסכת יומא)

"כי זה ידוע שאי אפשר לקפוץ בפעם אחד אל הקדושה בשלמות, כי הבא למתח מסייעין לו, אומרים לו המתן, שצריך להמתין הרבה, כל אחד כפי עניונו." (ליקוטי הלכות)

זוית ראיה << גם אם מתקדמים לאט לא עוזבים את היעד... משל לאחד שבא לקנות שמן אפרסמון אומרים לו המתן! (מסכת יומא) "כי זה ידוע שאי אפשר לקפוץ בפעם אחד אל הקדושה בשלמות, כי הבא למתח מסייעין לו, אומרים לו המתן, שצריך להמתין הרבה, כל אחד כפי עניונו." (ליקוטי הלכות)

מן ספאר סתא ילשי העזרים | קריאת שמע שעל המטה

לְיָדֵים יָקָרִים! פְּלָנוּ מְכִירִים וְיֹדְעִים מֶה זֶה "קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה" - ה"קְרִיאַת שְׁמַע" שְׁאֵנוּ קוֹרְאִים בְּלִילָה לְפָנֵי הַשֶּׁנָּה. שְׁמָאוֹד פְּדֵא לְקָרָא אוֹתוֹ בְּכֻנָּה מִתּוֹךְ הַסְּדוּר.

קְרִיאַת שְׁמַע זֶה מוֹבָא בְּפִקְרֵים הַקְּדוּשִׁים - הַרְבֵּה מַעֲלוֹת לֹשׁ בּוֹ, אֲנִי מְכִרִיתִים וּמִבְּשָׁלִים אֶת כָּל הַמְּלָאכִים הַרְעִים שֶׁנִּבְרָאוּ חֲלִילָה עַל יְדֵי הַעֲבֻרוֹת שֶׁל הַיּוֹם. אֲנִי מוֹנִינִים וְשׂוֹמְרִים בְּזָכוֹתוֹ. הַאֲר"י הַקְּדוֹשׁ כּוֹתֵב מְאוֹד חֲזָק בְּשִׁבְחַת קְרִיאַת שְׁמַע זֶה - וְכִפְהוּ זֶה מְצִיל מִכָּל הַפְּגָעִים הַרְעִים. וְכֵן סֵפֶר הַחֲסִיד רִבִּי יִשְׂרָאֵל דֵּב אוֹדְסְקֵר, שֶׁפָּעַם אָמַת שָׁהָה בְּיַחַד עִם רַבּוֹ הַצְּדִיק רִבִּי יִשְׂרָאֵל קַרְדוֹנֵצֶר מִחֲשׂוֹבֵי חֲסִידֵי בְּרֶסֶלְב, וְלִפְתַּע פָּתְחָה לְרַבִּי יִשְׂרָאֵל - בְּתוֹ אֲסִתֵּר שְׁהִיָּתָה רַק בְּגִיל שְׂמוֹנָה, וּבִקְשָׁה מֵאֲבִיהַ: "אֲבֵא תְּשַׁלְּחֵנִי עָלַי שְׁלֵא אֲרָדָם חֵס וְשְׁלוֹם לְלֵא אֲמִירַת קְרִיאַת שְׁמַע, כִּי יִגְיָה אֲנִי מְאוֹד", וּבְתַחֲלָה לֹא כָּל כָּךְ שֶׁם לֵב לְבִקְשָׁתָהּ, וְהִיא פְּרָצָה בְּכִי וְאֲמָרָה, שֶׁהִיא מְאוֹד יְגִיָּה וְהִיא מְפִחֶדֶת שְׁלֵא תִרְדָּם חֲלִילָה לָא לָא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה, כִּי לֹא דָעָה לְאֲמָרָה לְבָד וּבִקְשָׁה מֵאֲבִיהַ שִׁיִּקְרָא עִמָּה בְּיַחַד... וְאֵנוּ גַם נִתְחַזַּק לֹא לְהִיָּרֵם לְלֵא קְרִיאַת שְׁמַע שְׁעַל הַמְּטָה.